

Stadshuset 25 år
GN 20070927

Tack för inbjudan. Jag vill gärna säga grattis till jubilaren. Jag tror nog att det här huset väl har levt upp till de förväntningar man hade vid tillskapandet. Att ge förutsättningar för en sammanhållen förvaltningsorganisation och bra arbetsmiljöer. Jag tror också att det bidragit till att stärka bilden av Eslöv. Men det var en lång och tidvis het debatt innan beslutet om ett förvaltningshus kunde klubbas. För den debatten är det nästan ett 35-års jubileum vi firar.

Efter valet 1973 fick Eslövs kommun sin nuvarande omfattning. Då hade Stehag, Marieholm, Löberöd och Skarhults kommuner inlemmats i Eslövs kommun. Det var en på många sätt omvälvande förändring. Fullmäktige utökades till 49 mandat, och många nya politiker tog plats i församlingen. Och plötsligt hade en långvarig S-majoritet byttes till en borgerlig majoritet. Men det hade man nog inte väntat sig för vårt tidigare socialdemokratiska kommunalråd Ture Petterson, ombads att stanna kvar som kommunalråd och KS-ordförande under den nya borgerliga majoriteten. Det var en situation som lät tala om sig långt utanför Eslövs Kommuns nya gränser.

De nya storkommunerna fick också nya uppgifter och vidgat ansvar för medborgarservice. Behoven av verksamhetsutveckling var stora, framförallt inom skola och barnomsorg. Men behoven och kraven på resurser var stora inom alla områden. De kommunala förvaltningarna växte, både genom sammanslagningen av kommunerna, men framförallt genom de ökande arbetsuppgifterna. Gamla Rådhuset räckte inte till och man tvingades utlokalisera verksamheter varthelst man kunde hitta lediga lokaler i samhället.

Som mest var förvaltningsorganisationen utspridd på 11 olika ställen i Eslöv.

Vi minns kanske fortfarande Jonssons hörna, (soc.förv)Villa Sagasta, (frit.förv)Medborgarhuset, (skolförv) Stadsgården (drätsel-ek).

Det var naturligt att frågan om en gemensam förvaltningsbyggnad kom upp i ett sådant läge.

Men det blev en het politisk fråga. Och det var inte heller konstigt. Kommunens ekonomi var ansträngd och behoven i verksamheterna var stora. Tre skolprojekt, Nya skolor i Stehag och Flyinge och ombyggnad av Ekenässkolan fanns på investeringslistan. Och det unga Eslöv krävde med kraft att politikerna skulle ta sitt ansvar i barnomsorgsfrågan. "Låt inte barnomsorgen hamna i skuggan av förvaltningsshuset", var en uppskattad paroll vid ett mycket välbesökt 1:a maj-möte 1977.

Lägg därtill att den nya kommunen var långt ifrån sammansvetsad och att debatten om fördelningen av resurser mellan stad och landsbygd var intensiv så är det lätt att förstå att det inte var helt enkelt att vinna gehör för en "byråkratins högborg" i centralorten.

Men trots delade meningar i alla läger så var 15 miljoner kronor upptagna i den ek långtidsplanen i 1976-års budget för en förvaltningsbyggnad. Totalkostnaden angavs till 30 miljoner.

Efter valet 76 tillträdde Malte Jeppsson som KS-ordförande och det blev han, som fick lotsa den kontroversiella frågan vidare. Ture Petersson lämnade politiken och jag fick förtroendet att företräda den socialdemokratiska oppositionen som KS vice ordförande.

Och debatten fortsatte, - om kommunen hade råd med en sådan satsning, - men också om lokalisering och omfång, - om lokalbehovet kunde lösas genom en om- och tillbyggnad av rådhuset eller genom en helt ny byggnad. En annan fråga som kom upp, var om kommunen måste stå som byggherre för projektet, eller om det kunde överlåtas på någon annan, t ex AB Eslövsbyggen, som vid den här tiden var delägt av Riksbyggen

Vid KS budgetbehandling hösten 1977, så ströks, efter förslag från s och m och efter votering 6-5, de 15 miljonerna för förvaltningsbyggnad ur långtidsplanen. Skälet var att man ville utreda frågan om vem som skulle uppföra byggnaden. I samma budget höjdes kommunalskatten med 1 krona och 5 öre. Utgiftstrycket var starkt vid den här tiden.

Utredningen landade i att AB Eslövsbyggen skulle svara för byggnationen och kommunen skulle gå in som hyresgäst.

Det ändrade väl egentligen inget i sak, men poängen var att projektet lyftes ut ur den kommunala budgeten och behövde inte längre ställas mot skolor, barnstugor och andra viktiga investeringar i de kommunala verksamheterna. Och därmed kunde de politiska knutarna lösas.

Lokalbehovsprogram togs fram för samtliga förvaltningar och det framgick att alternativet om- och tillbyggnad av rådhuset inte skulle räcka till att täcka lokalbehoven.

Den föreslagna tomten för ett nybygge var en del av Edelbergs Park. Det var också ett kontroversiellt förslag. Dels var området ett omtyckt friluftsområden för spontana bollspel och andra aktiviteter och dels var området en gammal soptipp lagd på vattensjuk mossmark.

Men geologerna gav oss lugnande besked, - marken var byggbar. Därmed kunde tomten avstyckas och byggprocessen äntligen börja.

Från kommunen leddes arbetet av den s k Centrala Byggnadskommitten. I den ingick Malte Jeppsson ordf c, Sven D Sonesson m, Erik Nilsson fp, samt Börje Tullsson och undertecknad s.

Ett antal företag inbjöds att lämna förslag på en förvaltningsbyggnad i Eslöv. Efter en del diskussioner i CBK vann ett förslag av arkitekten Paul Nieport och Skanska. Paul Nieport var en dansk arkitekt som bl a ritat riksbankens kontor i Malmö. Hans förslag presenterade en låg och utbredd byggnad, som på ett mjukt och nästan försiktigt sätt anslöt sig till Tåbelundsåsen och villabebyggelsen på backarna. Att huset skulle vara ändamålsenligt utan att sticka ut på något utmanande sätt var en insikt vi hade med oss efter dom heta debatterna. Också i det avseendet passade Nieports förslag väl in

Nieport var en grannlaga man med stor erfarenhet och varmt intresse för materialval och inredningsdetaljer. En detalj i sammanhanget var valet av tegel. Nieport ville skapa en levande fasad på det stora huset, genom att hitta ett tegel av en lera som gav färgskiftningar i produktionen. Det hittade han i Klippans Tegelbruk. Men han ville också att teglet skulle muras med baksidan utåt för att den skrovliga och något kantstötta ytan skulle göra fasaden än mer levande och vacker.

Om det blev det diskussion i CBK där en majoritet ansåg att det var ett alltför djärvt förslag. Så det blev en traditionell slätvägg.

Spaden sattes i marken, jag tror det var hösten 1980, eller rättare sagt grävskoporna. Det var åtskilliga kubikmeter dålig jord som fick grävas ur för att nå ner till hållfast mark. Gropen fick sedan fyllas igen med stora mängder grus som packades för att ge en stabil grundplatta för bygget. Det var en intensiv Dumperstrafik under flera månader.

När sen bygget började resa sig över marken så fortskred det, så vitt jag vet, huvudsakligen efter planerna och utan några större komplikationer.

Huset stod färdigt precis till valet 1982, - till en kostnad av 42 miljoner. Och Malte Jeppsson kunde andas ut. Han hade fört en av kommunens största och mest kontroversiella satsningar i hamn. Jag tror nog att han såg fram emot att få ta huset, - som under byggtiden, i folkmun döpts till Maltesborg, - i besittning efter valet.

Men ibland är politiken grym. I valet 1982 gjorde socialdemokraterna ett rekordval. Vi fick en ny regering i Stockholm med Olof Palme. Och vi fick en ny majoritet i Eslöv, Själv åkte jag till Stockholm och riksdagen, och Kjell Jansson blev Kommunstyrelsens ordförande och flyttade in, tillsammans med alla kommunens förvaltningar, och blev det första kommunalrådet i det nya stadshuset.